

BLOEMT

Een veilige werkplek op het boeren erf

Reudink wil haar medewerkers een veilige werkomgeving bieden. Iedereen die gezond op het werk komt, moet ook gezond weer naar huis gaan. Hiervoor zijn op onze locaties de nodige voorzieningen getroffen. Maar hoe kunnen we de veiligheid van onze chauffeurs waarborgen op de boerenerven waar ze dagelijks komen? Hiervoor kunnen we uw hulp gebruiken.

Loszittende losbuizen, ontluuchtingspijpen op grote hoogte, open putdeksels rondom silo's, of gladde vloeren bij de losplaats; dit is nog maar een greep uit de onveilige situaties die chauffeurs op boerenerven tegen-

komen. Dergelijke gevaarlijke situaties willen we voorkomen. Daarom doen we een beroep op u om samen met ons de situatie op uw bedrijf te beoordelen en waar nodig te verbeteren. Want u bent verantwoordelijk voor een veilige werkplek voor iedereen die op uw erf komt.

Project

Op dit moment hebben we onvoldoende in beeld aan welke gevaren de chauffeurs worden blootgesteld tijdens het lossen van onze producten. Daarom starten we in 2016 met een project 'gevaren bij de losplaats'. Op deze wijze willen we klanten helpen om de losplek zo veilig mogelijk te

maken. Dit moet een representatief beeld opleveren van de veiligheidsstatus op de bedrijven.

Chauffeurs vullen per klant een vragenlijst in en koppelen onveilige situaties terug. De betreffende adviseur of de Klantenservice neemt vervolgens contact op met de klant.

Uiteindelijk maken we een plan van aanpak om iedere klant te adviseren in het veilig maken of houden van de losplaats. Uiteindelijk krijgt Reudink zo van elke klant de lossituatie in beeld, zodat de chauffeur weet wat hij op het erf kan verwachten.

Gezondheid

De Verenigde Naties hebben 2016 uitgeroepen tot internationaal jaar van de peulvruchten. Daarmee wordt – na het internationaal jaar van de bodem in 2015 – nu aandacht gevraagd voor peulvruchten, zoals bijvoorbeeld erwten en bonen, als gezonde en duurzame bron van eiwitten.

In de samenstelling van biologisch mengvoer spelen peulvruchten een steeds belangrijkere rol, vanwege hun positieve invloed op de bodemkwaliteit en een mogelijk betere invulling van de regionale kringloop. Dit laatste heeft, mede omdat de biologische sector verder groeit, steeds meer impact. De sector is aan zet om de toeneemende behoefte aan biologische grondstoffen in te vullen.

Voor Reudink zal 2016 nadrukkelijk in het teken staan van veiligheid en gezondheid. We focussen niet alleen op een hoge diergezondheid, door het leveren van betere voeroplossingen, maar ook op de veiligheid en gezondheid van onze medewerkers. Iedereen heeft recht op een veilige werkplek, dus ook onze chauffeurs en buitendienstmedewerkers. Zij worden soms geconfronteerd met onveilige situaties op en rond het boerenland, zoals slecht bereikbare voersilo's en openstaande mestkelders. Deze situaties brengen risico's met zich mee; niet alleen voor uzelf, maar ook voor derden. Signaleert een chauffeur een gevaarlijke situatie, dan gaan we met u in gesprek voor het vinden van een oplossing. Zo werken we gezamenlijk aan een veilig en gezond 2016!

Ik wens u namens alle medewerkers van Reudink een gezond en succesvol jaar toe. Ook dit jaar zijn we u graag weer van dienst.

Wilfred Jonkman
Directeur
Reudink bv

Afkalven op een leeftijd van 24 maand; ook in biologisch het streven

Vaarzen die afkalven op een leeftijd van 24 maanden, realiseren een hogere melkeiwit- en levensproductie. Duurzaam en rendabel gaan hier hand in hand.

Met de kalveropfok legt u hiervoor de basis. Groei is daarin de rode draad. De groei in de melkperiode is

medebepalend voor de latere productie.

En om op 24 maanden te kunnen afkalven moet het jongvee ook na de melkperiode

voldoende doorgroeien. Voeding en verzorging vragen daarom extra aan-

dacht. De speciale Vitamatic voerbak is daarbij een goed hulpmiddel.

Meer weten? Vraag uw specialist naar de stalkaart met het uitgebreide protocol voor een goede kalveropfok of kijk op www.reudink-bio.eu.

Komt u ook naar de Bio-Beurs?

Op 20 en 21 januari vindt u ons op de Bio-beurs in de IJsselhallen te Zwolle (stand **D.182**). Hier vertellen we u graag meer over een gezonde kalveropfok en kunt u de stalkaart en de Vitamatic voerbak met eigen ogen zien.

Mooie ontwikkelingen in de biologische pluimveehouderij

De mooiste uitloop voor biologische kippen ligt in Hooghalen (Drenthe). Pluimveehouders Kees en Jolanda Sibbenga, die met hun uitloop de publieksprijs wonnen in de verkiezing 'Mooiste kippenuitloop'*, zijn er trots op. En terecht: de afgelopen negen jaar veranderden zij een stuk weiland in een bosrijk en avontuurlijk paradijs voor kippen. Wat leverde de prijs op?

"In ieder geval veel publiciteit! De reacties kwamen mondjesmaat op gang, maar toen RTV Drenthe een reportage over onze pluimveehouderij uitzond, kregen we steeds meer belangstelling", lacht Kees. Jolanda vult aan: "Eén van de prijzen was een eigen bedrijfsfilm. Die hebben we online gezet en werd in twee dagen al 1.300 keer bekeken. En ook nog door heel Nederland. Social

media zijn een mooi medium om je eigen bedrijf te promoten." De publiciteit rondom de mooiste uitloop heeft er bovendien voor gezorgd dat Kees en Jolanda Sibbenga nu eigen eierdoosjes krijgen met daarop een foto van hen beiden in de uitloop. Deze doosjes worden voor de huisverkoop beschikbaar gesteld én komen in diverse winkels te liggen. "We zien dit als een kroon op ons werk. En hiermee kunnen we ons onderscheiden van de rest."

Meerwaarde voor het ei

De verkiezing levert geen hogere prijs voor de eieren op, maar wat dat aangaat hebben Kees en Jolanda een goed gevoel bij de coöperatie Biomeerwaarde Ei. Kees: "Anderhalf jaar geleden hebben we ons hierbij aangesloten. Biomeerwaarde Ei verzorgt de in- en

verkoop van eieren en omdat zo'n dertig pluimveehouders met gezamenlijk 400.000 hennen zich bij deze coöperatie hebben aangesloten, kunnen zij nu grotere partijen eieren aanbieden."

Natuurlijk gedrag

Bij een rondgang door de uitloop raak je niet snel uitgekeken. Er staan volop groenblijvende struiken, zoals buxus, taxus, hulst, miscanthus, ilex, maar ook vlier en meidoorn en diverse bomen waaronder eik, berk, wilg, hazelaar, beuk, kastanje en walnoot. Ook ligt er een grote zandberg, waar de kippen graag een stofbad nemen. Negen jaar geleden stond de toen nieuwe serrestal voor biologische legkippen nog middenin een weiland, nu is er op het perceel nagenoeg geen gras meer te bekennen. "En dat vind ik een goed teken, want dat betekent dat de kippen graag buiten zijn", aldus Kees. Hij hecht veel waarde aan een goede uitloop, omdat dit het natuurlijk gedrag van de kippen bevordert. "Een kip geniet van het buiten zijn, waar ze kunnen wroeten en een stofbad nemen, en dat kunnen ze volop in deze uitloop. Bovendien zorgt de afleiding in de uitloop ervoor dat pikkerij nauwelijks voorkomt."

Huisvesting en management

De serrestal is voorzien van een traditionele inrichting. In de eerste jaren na de bouw, zag Sijbenga te veel pikkerij. Daarom werd besloten om een extra

laag schaduwdoek op de Wintergarten van de serrestal te leggen. Dit zorgt voor minder intens direct licht. Het is duidelijk te zien dat de kippen geen stress hebben. Specialist biologische pluimveehouderij Wouter Katier, die regelmatig bij Sijbenga komt om alle aspecten van de pluimveehouderij te bespreken, legt uit: "Qua huisvesting is dit niet het gemakkelijkste systeem, maar dankzij de uitloop, het management in de stal en de goede voerkwaliteit hebben de dieren het prettig. Sijbenga houdt voldoende toezicht en controle op de kippen en signaleert tijdig wanneer het ergens niet goed loopt. En als hij behoefte heeft aan overleg, dan belt hij tijdig op."

Partners

Reudink, Agromix, Biomeerwaarde Eien dierenarts AviVet zijn gewaardeerde partners. Kees: "We hebben goede mensen om ons heen, via hen kunnen we nieuwe kennis vergaren. Reudink levert kwalitatief goed voer, dat past bij onze kip. Zij leggen de lat hoog qua grondstoffen, daarmee bouwen ze zekerheid in op het gebied van voerkwaliteit. En er is genoeg keuze in het assortiment, je kunt gaan voor de Prima-reeks met scherpe prijs, of de Optima- of Maxima-reeks, die meer gericht zijn op hoger resultaat. Voor ons is de prijs niet bepalend, wij gaan voor het resultaat."

Bedrijfsprofiel

Familie Sijbenga runt een gangbaar akkerbouwbedrijf van 25 hectare en 1 hectare tuinbouw. Ze verbouwen mais, tarwe, zetmeelaardappelen, teff, wortels, hypericum en ilex [hulst-soort]. Negen jaar geleden is daar de biologische pluimveehouderij voor 4.250 legkippen bij gekomen. De kippen zijn van het ras Brown Nick.

Technische resultaten laatst afgesloten koppel:

- Afgesloten op 81 weken
- Piekproductie 95,5%
- 368 eieren p.o.h.
- Cumulatieve voederconversie 2,31

Op de website van de familie Sijbenga is meer informatie te vinden: www.sijbenga.nl

**) De verkiezing 'Mooiste kippenuitloop' is georganiseerd door het Louis Bolk Instituut en Bionext als onderdeel van het project 'Bomen voor buitenkippen'.*

Spoelwormbestrijding

De biologische sector wil het gebruik van gangbare chemische geneesmiddelen, waaronder wormmiddelen, zoveel mogelijk beperken, mede omdat deze middelen o.a. slecht zijn voor het bodemleven. Gezonde dieren en een rendabele bedrijfsvoering blijft echter wel het uitgangspunt.

De spoelworm is een parasiet die vooral bij jonge varkens tot een leeftijd van zes maanden voorkomt. Zichtbare symptomen zijn ademhalingsstoornissen, hoesten en lagere groei. Biggen kunnen al een infectie oplopen in de kraamstal. Spoelwormeieren die daar opgenomen worden, groeien in de darm uit tot larven. De larven komen via de bloedbaan in de lever en veroorzaken daar kleine ontstekingen die men in het slachthuis kan herkennen als 'White Spots'. Deze ontstekingen zorgen voor een slechter functionerende lever en een daardoor lagere weerstand. Via de lever trekken de larven verder naar de longen. Deze raken beschadigd waardoor er gemakkelijk andere infecties ontstaan. Vanuit de longen worden de larven opgehoest en weer ingeslikt. Als de larven weer in de darmen arriveren, groeien ze uit tot volwassen wormen. Volwassen vrouwtjeswormen kunnen tot wel 200.000 eitjes per dag leggen!

Schade

Op uw afleverbon staat hoeveel levers er afgekeurd zijn vanwege een wormbesmetting. Door spoelwormen aangetaste levers en longen zorgen voor een verslechtering van de voederconversie en groei die al gauw 5% of meer

kan bedragen. Alleen dit kost al meer dan 10 euro per geïnfecteerd varken. Daarnaast worden de aangetaste levers afgekeurd, wederom een kostenpost van 10 euro. De totale schade kan voor een bedrijf in de duizenden euro's lopen.

Voorkomen

In elke stal en uitloop komen wormeieren voor. Doel is dat biggen vanaf de geboorte zo min mogelijk eieren opnemen. Dit begint met een goede reiniging van het kraamhok. Het meest effectief is reinigen met hoge druk en daarna ontsmetten. Laat hokken goed opdrogen voordat er weer zeugen in komen. Ontworm de dragende zeugen minimaal een week voordat ze naar de kraamstal gaan om te voorkomen dat ze de kraamstal besmetten. Zorg dat de kraamhokken en uitlopen schoon blijven, mest desnoods dagelijks uit. Probeer bij alle varkens het mestgedrag zo te sturen dat ze zo min mogelijk oppervlak bevuilen of nat maken.

De kans op besmetting is dan het kleinst, want wormeieren overleven het beste in mest en in vocht.

Ontwormen

Ondanks alle preventieve maatregelen blijft ontwormen noodzakelijk. Als de worminfectiedruk op het zeugenbedrijf

laag is, kan de eerste ontworming uitgesteld worden tot de dieren als vleesvarken worden opgelegd. Overleg dit altijd met uw dierenarts. Enkele dagen na opleg in de vleesvarkensstal dienen de dieren standaard ontwormd te worden. Omdat de cyclus van ei tot worm vijf tot zes weken duurt, moet er in de vleesvarkensstal altijd een tweede keer ontwormd worden, vijf weken na de eerste ontworming. Afhankelijk van de infectiedruk op het bedrijf kan men overwegen om ook nog een derde keer te ontwormen. Doe dit weer vijf weken na de tweede ontworming. Houd daarbij wel rekening met de voorgeschreven wachttijden.

Spoelwormen in mest

Middelenkeuze

Stem de middelenkeuze met uw dierenarts af. Deze kan u het beste adviseren over het te gebruiken middel, de dosering en de wijze van toediening; via het drinkwater, met een injectie of over het voer.